

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

Facultat de Dret – Grau en Relacions Laborals

Pla docent de l'assignatura
Introducció a l'Economia (20626)

Curs 2014-2015

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

- **Nom de l'assignatura:** Introducció a l'Economia (codi 20626)
- **Curs Acadèmic:** 2014-2015 **Curs:** 1 **Trimestre:** 1
- **Titulació / Estudis:** Grau de Relacions Laborals **Codi:** 20626
- **Nombre de crèdits ECTS:** 6 **Hores dedicació estudiant:** 150
- **Llengua o llengües de docència:** Català
- **Professorat:** Ana Córdoba (Grup 1) i Emili J. Argeles (Grup 2)
(Departament d'Economia i Empresa)
- **Tutories:** Els alumnes compten amb el suport dels professor fora de l'aula mitjançant el correu electrònic, que pot servir tant per resoldre dubtes puntuals i concrets, com per concertar visites presencials a l'espai que s'indica:

Ana Córdoba
(Grup 1)

anna.cordoba@upf.edu
Despatx: 20.299bis (Jaume I)

Emili J. Argeles
(Grup 2)

emili.argeles@upf.edu
Despatx: 20.299bis (Jaume I)

En començar el curs es donarà compte de l'horari de presència habitual.

2. Presentació de l'assignatura

Introducció a l'Economia és una assignatura troncal dins del projecte curricular de la totalitat d'estudis de la Facultat de Dret. El sentit de l'assignatura és que l'estudiant es familiaritzi amb les principals qüestions que afecten les economies en el seu conjunt, i amb l'anàlisi del comportament bàsic dels agents econòmics. Cal veure-la com un suport indispensable en la formació d'un Graduat en Relacions Laborals en l'àmbit de la Teoria Econòmica.

Pretenem que l'assignatura ajudi a entendre com les famílies i les empreses prenen decisions i interactuen en el mercat (Microeconomia), i que s'entengui com el resultat de les interaccions de tots els agents conformen els agregats econòmics, com aquests agregats es configuren i es relacionen entre sí, i com afecten simultàniament al conjunt de les famílies, empreses i mercats d'un país o d'un conjunt de països (Macroeconomia).

Tractem assumptes que vivim cada dia, per tant, és molt important que l'alumne adquireixi l'hàbit de seguir l'actualitat econòmica a través dels mitjans escrits o digitals, en la doble vessant d'articles d'informació i d'articles d'opinió.

Situació de l'assignatura dins del projecte curricular

Es tracta doncs, d'una assignatura obligatòria del Grau en Relacions Laborals que s'imparteix durant el primer trimestre del primer curs acadèmic, a la qual el Pla d'Estudis del Grau li atorga 6 crèdits de l'*European Credit Transfer System* (ECTS).

Els crèdits es quantifiquen a partir del volum de treball que comporten, partint de la base que un crèdit equival a 25 hores de treball. Al sistema ECTS la unitat de mesura del crèdit és el volum d'hores d'estudi de l'estudiant, comptades totes les activitats que dugui a terme per tal d'assolir els objectius previstos, des de l'assistència a classes magistrals fins a la preparació de treballs, la realització d'exercicis o les exposicions als seminaris.

Atès l'anterior, i com a referència bàsica, l'alumne haurà de comptar amb una dedicació global de 150 hores de treball a l'assignatura, de les quals, com veurem en detall més endavant, 36 ho seran d'hores lectives, amb presència a l'aula (28 de classes magistrals i 8 de seminaris), corresponent la resta d'hores a la dedicació necessària per estudiar i preparar les activitats previstes per a l'avaluació contínua, i l'examen final.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
Resolució de problemes (G1). Capacitat d'anàlisi i resolució de problemes econòmics mitjançant models econòmics simples. Capacitat per relacionar l'anàlisi dels problemes macroeconòmics amb els objectius i els instruments de la política econòmica. Capacitat d'anàlisi i síntesi de la informació (G3). Capacitat per trobar informació de forma independent sobre variables macroeconòmiques en determinades bases e dades especialitzades i als mitjans de comunicació; comprensió i anàlisi de la realitat econòmica reflectida en els mitjans de comunicació; capacitat d'anàlisi i síntesi d'aquesta informació. Treball en equip (G5). Capacitat social d'interrelació i de treball en equip en el context de la participació en seminaris de grups reduïts (saber intervenir, saber escoltar, etc.) Capacitat per al treball autònom (G7). Capacitat de treball individual (lectura dels materials de l'assignatura, resolució dels exercicis, recerca als mitjans de comunicació, etc.)	Economia i mercat de treball (E7). Anàlisi econòmica del mercat de treball. Interpretar dades i indicadors socioeconòmics (E17) Traslladar i aplicar coneixements a la pràctica (E19). Coneixement del comportament de les diferents estructures de mercat (des de la competència perfecta fins al monopoli), tot analitzant la seva incidència sobre el benestar econòmic i, per tant, sobre la societat. Anàlisi crític de les decisions dels agents socials (E23). Coneixement i anàlisi de les pautes de comportament dels principals agents econòmics i social.

4. Continguts

Tema 1. L'objecte de la anàlisi econòmica.

- 1.1 Definició i àmbit de l'economia.
- 1.2 Com prenen les decisions els individus?
- 1.3 Pensar com un economista
- 1.4 Els dos primers models econòmics

- 1.4.1 La Frontera de Possibilitats de Producció (FPP)
- 1.4.2 El diagrama del flux circular

Tema 2. Mercat: Oferta i demanda

- 2.1 La demanda
- 2.2 L'Oferta
- 2.3 L'equilibri de mercat
- 2.4 L'elasticitat i la seva aplicació

Tema 3. Els costos de producció

- 3.1 Definició i relació amb la producció.
- 3.2 Les diferents formes de mesurar els costos
- 3.3 Les corbes de costos.
- 3.4 Els costos a curt i a llarg termini.

Tema 4. Estructures de mercat

- 4.1 La presa de decisions a l'empresa competitiva.
 - 4.1.1 Maximitzar el benefici.
 - 4.1.2 Decisions a curt i a llarg termini.
 - 4.1.3 La mesura del benefici.
- 4.2 La corba d'oferta en un mercat competitiu.
 - 4.2.1 La corba a curt termini
 - 4.2.2 La corba a llarg termini
- 4.3. El Monopoli
 - 4.3.1. La Presa de decisions del monopoli
 - 4.3.2. Causes i conseqüències del monopoli

Tema 5. Mercat del treball

- 5.1 La demanda de treball
- 5.2 L'oferta de treball.
- 5.3 L'equilibri al mercat del treball
- 5.4 Els salaris per sobre dels del nivell d'equilibri
- 5.5 L'atur

Tema 6. Renda i preus

- 6.1 La mesura de la renda d'un país.
 - 6.1.1 La renda i la despesa
 - 6.1.2 La composició del PIB
 - 6.1.3 Diferències entre el PIB nominal i real
- 6.2 La mesura del cost de vida
 - 6.2.1 Variables nominals *versus* variables reals
 - 6.2.2 L'Índex de Preus al Consum (IPC).

Tema 7. L'estalvi, la inversió i el sistema financer.

- 7.1. Introducció. Intermediaris financers. El futur en els mercats
- 7.2. Actius. La decisió d'estalvi
- 7.3. La decisió d'inversió
- 7.4. Els tipus d'interès. Anàlisi de mercat.

Tema 8. El model d'oferta i demanda agregades.

- 8.1 Les fluctuacions econòmiques
- 8.2 La corba de demanda agregada
- 8.3 Les corbes d'oferta agregada, a curt i a llarg termini.

8.4 El model i l'aplicació de polítiques econòmiques.

Tema 9. Elements d'economia internacional.

9.1 El moviments internacionals de béns i de capitals

9.2 Tipus de canvi nominals i reals

9.3 La teoria de la paritat del poder adquisitiu.

5. Avaluació

5.1. Criteris generals de l'avaluació

Nota final: Qualificació numèrica entre 1 i 10

L'avaluació de l'assignatura es farà en base als criteris següents:

 Examen final : 60 % de la nota final

Qualificació numèrica entre 1 i 10

Prova escrita, de dues hores de durada, al final del trimestre (Desembre 2012). Formada per preguntes tipus test, preguntes breus de concepte i exercicis, basada en el material presentat a classe, les lectures recomanades per cada tema, les discussions i el material treballat als seminaris, i les llistes d'exercicis que els estudiants hauran hagut de resoldre durant el curs.

Serà recuperable, exclusivament, mitjançant la realització d'una nova prova escrita durant el segon trimestre (Febrer 2013).

 Avaluació continuada: 40 % de la nota final

Qualificació numèrica entre 1 i 10

Avaluació del rendiment en activitats individuals o en grup: Participació en els seminaris, incloent comentari de notícies econòmiques i la resolució de casos pràctics.

Les activitats avaluables són:

1. Assistència i participació a tots els seminaris que es desenvolupin durant el curs; inclourà la resolució selectiva d'exercicis i el comentari de notícies econòmiques: 35%
2. Preparació i exposició dels temes proposats: 65%

Serà recuperable, exclusivament, mitjançant la resolució d'un cas pràctic el mateix dia de la prova escrita de recuperació (Febrer 2013).

5.2. Condicions per concórrer a la recuperació

Només podran concórrer al procés de recuperació els estudiants que, havent participat en almenys el 50 % de les activitats d'avaluació continuada i havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació de suspens en la nota final de l'avaluació trimestral.

Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5.

5.3. Avaluació d'alumnes que participen en programes de mobilitat

Qualificació numèrica entre 1 i 10

Prova escrita, de dues hores de durada, al final del tercer trimestre (Juliol 2015). Formada per preguntes tipus test, preguntes breus de concepte sobre la teoria impartida i un cas pràctic similar als treballats en seminaris. Els materials essencials per a la preparació d'aquesta prova són a l'abast a l'Aula global.

5.4. Concreció de l'avaluació

Competències generals

Què s'avaluarà	Com s'avaluarà	Quan s'avaluarà
1. Capacitat d'anàlisi	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada
2. Resolució de problemes	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada
3. Capacitat per trobar informació de forma independent	Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	Avaluació continuada
4. Capacitat de participació en un seminari	Activitat d'avaluació continuada 1	Avaluació continuada
5. Comprensió i anàlisi de la realitat econòmica reflectida en els mitjans de comunicació	Activitat d'avaluació continuada 1	Avaluació continuada
6. Capacitat de treball individual	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada

Competències específiques

Què s'avaluarà	Com s'avaluarà	Quan s'avaluarà
1. Identificació de problemes macroeconòmics	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada
2. Capacitat per entendre i utilitzar models econòmics	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada
3. Capacitat per relacionar l'anàlisi dels fenòmens macroeconòmics amb la política econòmica	a) Examen final b) Activitats d'avaluació continuada 1 i 2	a) Al final del trimestre b) Avaluació continuada
4. Coneixement de les principals variables macroeconòmiques i bases de dades de consulta	Activitats d'avaluació continuada 1	Avaluació continuada

6. Bibliografia i recursos didàctics

Manual de referència:

N. Gregory MANKIW (2012). *Principios de Economía*. (6a edició, o qualsevol de les anteriors). Paraninfo (traducció de l'original anglès).

O bé:

P. KRUGMAN, R. WELLS, K. GRADDY (2013). Fonaments d'Economia. Editorial Reverté (traducció de la 2a edició nord-americana).

Aproximacions diverses:

Torres López, J. *Introducción a la economía*. Ediciones Pirámide (Grupo Anaya, SA). Madrid, 2011

Bowles, S. i Edwards, R. *Introducción a la Economía: Competencia, Autoritarismo y Cambio en las Economías Capitalistas*. Alianza Ed. Madrid, 1990.

Sala i Martín, X. *Economia liberal per a no economistes i no liberals*. Dèria editors. Barcelona, 2001.

Stiglitz, J.E. *El malestar de la globalització*. Ed. Empúries. Barcelona, 2002

Galbraith, J.K. *La economía del fraude inocente. La verdad de nuestro tiempo*. Crítica. Barcelona, 2004.

Lectures complementàries i fonts estadístiques:

- Pàgines i suplement setmanals d'economia de diaris d'informació general.
- Diaris o setmanaris d'informació econòmica.
- Publicacions de conjuntura d'institucions financeres o d'administracions públiques.
- www.estudis.lacaixa.cat
- www.bde.es
- www.ine.es
- www.gencat.cat/economia/
- www.bcn.cat
- www.idescat.cat

7. Metodologia

Funcionament del curs: classes magistrals i seminaris

Hi ha dos grups de primer curs, un al matí (G1) i un a la tarda (G2). Els continguts, els materials docents, i els criteris d'avaluació són exactament els mateixos per a tots dos grups, és a dir, hi ha plena coordinació entre els professors que n'assumeixen la responsabilitat docent de l'assignatura, atenent les directrius que en determina el Departament d'Economia i Empresa de la UPF.

El curs consta de 10 setmanes de classe i s'hi combinen *classes generals o magistrals*, que el professor imparteix a la totalitat del grup (Gn), i *seminaris*, on cadascun dels grups es parteixen en quatre subgrups (Sn1, Sn2, Sn3, Sn4).

Pel que fa a les classes generals, durant les quatre primeres setmanes hi haurà dues sessions de dues hores cadascuna, i a partir de la cinquena, només n'hi haurà una. Això en fa un total de 28 hores de classes generals o magistrals.

Quant als seminaris, per cadascun dels subgrups hi haurà un total de quatre sessions de dues hores, amb periodicitat quinzenal i començant a partir de la tercera setmana. Això fa un total de 8 hores de seminaris.

Els seminaris seran dirigits pel professor amb participació activa i intervenció directa dels alumnes i hauran de servir per aprofundir en els temes tractats a la classe general, i per relacionar els coneixements adquirits amb la realitat econòmica; a més a més, s'hi treballaran les dificultats que es puguin plantejar amb les llistes d'exercicis que s'aniran proposant, i els temes de debat econòmic del dia a dia que vagin sorgint, tot plegat amb la intenció que es comprengui més acuradament la realitat econòmica que ens envolta.

Cada sessió de seminari es desenvoluparà atenent a la següent estructura:

- Una hora de desenvolupament pràctic de conceptes teòrics, amb especial incidència en la resolució dels exercicis prèviament proposats.

- Una hora en què els alumnes, en grups de 4-5 membres, hauran d'exposar a la classe, mitjançant un portaveu triat pel professor en el mateix moment, i durant 10 minuts, un tema que es concretarà prèviament. El desenvolupament requerirà de presentació escrita i es farà de forma oral davant la resta d'alumnes del seminari.

Pel que fa als exercicis, s'aniran publicant a l'Aula Global en forma de llistes amb antelació suficient perquè puguin ser treballats pels estudiants abans de la seva resolució en les sessions de seminari; la seva resolució s'efectuarà a la pissarra amb la participació dels estudiants.

Quant a les exposicions, l'esquema a seguir per al seu desenvolupament serà el següent:

- Contextualització del concepte.
- Definició.
- Àmbit d'utilització del concepte.
- Un gràfic/taula relacionat amb el concepte.
- Una il·lustració contemporània: exemple / article relacionat.
- Un tema / una pregunta d'obertura de debat.

Al quadre de l'apartat següent oferim una orientació de la distribució temporal de continguts a les sessions generals, de les sessions de seminaris i de la publicació de llistes d'exercicis.

8. Programació d'activitats

La concreció definitiva de subgrups d'alumnes, de continguts, de llistes d'exercicis i de materials complementaris s'efectuarà a través de l'Aula Global; tanmateix, a grans trets, aquesta és la previsió de calendari que s'adaptarà segons les necessitats del grup:

Setmana	Continguts classes generals ⁽¹⁾	Continguts dels seminaris ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Llistes d'exercicis
Setmana 1	2 sessions: Plantejament del curs Tema 1		Publicació Llista d'exercicis 1
Setmana 2	2 sessions: Tema 2		Publicació Llista d'exercicis 2
Setmana 3	2 sessions: Tema 2 (^{1/2} Sessió) Tema 3 Tema 4 (^{1/2} Sessió)	1 sessió: Tema 1 Tema 2	Resolució Llista d'exercicis 1
Setmana 4	2 sessions: Tema 4 Tema 5 (^{1/2} Sessió)		Publicació Llista d'exercicis 3
Setmana 5	1 sessió: Tema 5 (^{1/2} Sessió) Tema 6 (^{1/2} Sessió)	1 sessió: Tema 3 Tema 4	Resolució Llista d'exercicis 2 Publicació Llista d'exercicis 4
Setmana 6	1 sessió: Tema 6		
Setmana 7	1 sessió: Tema 6 (^{1/2} Sessió) Tema 7 (^{1/2} Sessió)	1 sessió: Tema 4 Tema 5	Resolució Llista d'exercicis 3
Setmana 8	1 sessió: Tema 7 (^{1/2} Sessió) Tema 8 (^{1/2} Sessió)		Publicació Llista d'exercicis 5 (d'autoavaluació)
Setmana 9	1 sessió: Tema 8	1 sessió: Tema 6 Tema 7	Resolució Llista d'exercicis 4
Setmana 10	1 sessió: Tema 9		

⁽¹⁾ Cada sessió té una durada dues hores.